

SOSIALURIN

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRØÐRALAG

NR. 35.

MÁNADAGIN
29. AUGUST 1960

33. ÁRÓ.

Studentaskúlin. Í dag byrjar preliminer og studentaskeið lögtingsins skúlaárið aftur. Sum kunnugt skuldi skúlin verið byrjaður aftur 18. august, men lönartrætan færdi til, at tveir av lærarunum ikki vildu taka við starvinum, uttan teir vóru löntr eftir somu reglum sum donsku lærararnir. Hesin spurningin er nú loystur á tann hátt, at hesir báðir lærararnir bert verða timalöntr.

Konsertirnar. Tað er heilt nógv fólk, sum hevur vísað sær atgongumerkir til symfonikonsertirnar donsku frá morgindegnum. Í summum førum er longu útselt.

Hoyggingin fer longu at vera liðug í fleiri bygdum, ið hevur ikki verið stórt av terra norðanfyrir síðan ólavsøku, meðan besta sölskinveður hevur verið sunnanfyrir. Mjorkin hevur ofta lgið húsanna millum t. d. norðuri í Sundunum. Fruktini verður annars latið væl at í ár.

Við krokodillutárum grætur nú Dagblaðið um lönir tænastumannanna. Sum kunnugt vóru tað fólkalokksmenn, sum sótu í landsstýrinum og noktaðu lönarabøtur, sjálvt til tey lægstlönstu skrivstofólkin, fyri bert 2 árum síðan. Sami flokkur lat tá politivaldið á dansk ar hendur og var sostatt við til at lata henda stutt fáa hægr. lön enn føroysku tænastumenninar — teir vóru kanska meira verdir?

Í fótóltsdysti í landskappingini í gjár millum Noregs og Finlands varð Noreg við yvirletan. 6—2.

Samansett lið úr HB leikaði hóskvöld ið fótóltsdyst móti liði úr Kyndli. HB vann 5—2.

6 umsóknir eru innkomnar til stjóra-starv, ið útvarpinum. Sekt sigast m. a. at hava Niels J. Arge, Sigrid av Skarði Joensen, Peter F. Christiansen, Valdemar Dalsgaard, Janus Östursson og Thorolf Dam.

SOFUS LARSEN STEYPIÐ

Kappingin um Sofus Larsensteypið eru nú byrjaðar. Leygarkvöldið var KÍ

suðuri í Havn og leikti móni HB. — Hendan leikin vann HB við 2—0. Um sjálvan leikin er at siga, at hann var millum teir frægu. Hetta vóru tvey reiðiliga javnstærk lið, ið her royndu seg, men frammanfyrir máli bar einki til hjá KÍ. Teimum manglar ein Sakris at gera mál.

Igjár var HB norðuri í Klaksvík og royndi seg móti KÍ í hesi somu kapping um Sofus Larsensteypið. Úrslitið her varð hitt sama sum kvöldið fyrri: HB vann 2—0.

Tað var HB, ið vann Føroyameistararheitið í meistaradeildini. Teir finga 9 stig, B 36 fekk 7, KÍ 6 og TB 2.

I gjár var samansett dreingjalíð úr HB og B 36 í Vágum og leikti fótólts móti oyggjarliði av dreigjum. Havnarliðið vann 3—0.

OLYPIADAN Í RÓM

Hin stóra ítróttastevnan — Olympiadan — í Róm er byrjað. Teir fyrstu dagarnar var ov heitt fyrri norðurlendingarnar, um 40 hitastig. Tað tarnaði teimum nakað, so úrslitini vóru ikki øll so góð hjá teimum. Ein ungur Dani fekk hitaslag undir sykklukappingini, og hann datt og doyði av döttirinum. Danska sykluíðioð gavst, tá hetta óhappið hendi. Í róðri hava Danir annars staðið seg væl, og danska fótóltsliðið vann 3—2 móti Argentína. Í kvöld skal tað leika móti Pólandi, ið verður hildið at vera sterkasta liðið, teir skulu spæla móti í fyrsta umfari. Póland vann Tunis leygarkvöldið við 6—1.

GRIND DEYÐ Í MIÐVÁGI

Leygarkvöldið hildu teir grind til á Miðvági. Litil var hon: 73 hvalir komu til skiftis. Nær sagt einki varð selt.

VERÐUR IKKI VERKFAÐ?

Starvsmannafelagið gav streikuvarning til 5. september — aftaná at figgiarnevndin hevði verið saman til fundar og var komin til tað, at hon ikki átti myndugleika til at broyta lönir tænastumannanna. Síðani komu tilmenn úr landsstýrissamgonguni til fundar. Eisini hesir komu til tað úrslit, at landsstýrið hevði ikki myndugleika til at broyta lönir tænastumannanna; men lönir starvsmanna, ið ikki eru fastlagðar við lög, hildu teir seg kunna broyta, og søgdu teir Starvsmannafelagnum frá, at landsstýrið var sinnað til at hækka lönir teirra lægru lönstu starvsmanna fyrribils, til lönarnevnd lögtingsins legði uppskot sitt fyrri tingið.

Síðan hevur nevnd Starvsmannafelagsins samráðst við landsstýrið um fastleggjan av hesi hækkan. (Teir hava fund aftur seinnapartin í dag. Menn vænta, at fyrribils semja fæst í lag.

STARVSMENN, LÖNIR o. a.

Hóast stóðan í lönarstríði starvs- og tænastumannanna er nakað broytt, síðan hesir báðir innsendu greinastubbar vóru skrivaðir, halda vit tað vera beint av geva teimum innivist í blaðnum:

FØROYSKT LÖNARLAG

Minnilutaflokkarnir á tingi og serliga fólkalokkurin, ið hevur sitið við valdi í 8 ár, harmast um, at ikki føroysk viðurskifti, men danskt lönarlag skal vera grundarlagið undir almennum lønum í Føroyum; og sum frammanfyrir er nevnt, er fylgjan tann, at tey burturav føroyskt løntu eru komin í klassa fyrri seg.

Ja, tað er sanniliga at harmast um hjá fólkalokkunum og hinum minniluta flokkunum, at hesi eru komin í annan klassa, sum eingin annar enn teir sjálvir hava skuld í. Tað er púra rætt, ið Dímmlætting sigur: »Hvør hevur ábyrgdina? Fólkalokkurin, tí hansara stóða í lönarspurningi starvsmanna, og hjá øllum føroyingum er, at stilla tey í annan klassa, tí tá er leittari at bera fólkalokksins sjálvstýri. Hetta er teirra føroyska lönarlag og teirra sjálvstýri, at undirlona fólk. Tað er nógv fyrri, at teirra føroyska lönarlag nú skal vera komið aftast á halan. Teir, ið einaferð róptu: »Ongin yvir og ongin við síðuna av okkum!»

Her vísa teir sitt maktarloysi, at teir onki kunna sjálvir. Eg vil bert siga: Betali nú tit nationalistar, oman fyrri hálsvolin, ongin forðar tykkum tað, at gjalda eitt føroyskt lönarlag. Men her eru tit maktarleysir í hesum sum í øllum málum. Studentaskúlin hevur verið löntr eftir einum føroyskum lönarlagi. Hvussu hevur hansara stóða verið? Ja, húsavillur alla sína tíð, hann hevur fjaðað hús úr húsi undir trongum korum. At nú lærararnir við studentaskúlan missa tolið, er einki at siga til. Fólkalokksmenn og tjóðveldismenn koyra teirra børn í ymsar danskar studentaskúlar — hetta hava teir sjálvandi loyvi til — men so vildi okkara studentaskúli staðið tómur fyrri teimum. So kærlekin um alt, ið teir rópa føroyskt, má vera sum Harra Gud veit. Eg havi verið saman við fólkalokksmonnum og tjóðveldismonnum, hvar ið stemmast skuldi um at fáa danska lön. Tann, ið rætti hondina upp, stemmaði fyrri. Fólkalokksmenn og tjóðveldismenn rættu armin so hogt upp, at hann var um at skredna úr okslini, og summir av teimum hovdu tunguna út í spenningi at fáa danska lön. Teir vóru ikki krasnir.

Hvalbøur, tann 25. august 1960.

J. O. Schroter.

KOMMUNISMA?

Tað er so vant nú á dagum, at tá ein ella annar verður hildið at bróta tað, sum vanliga fastast við demokratiskar reglur, so nýta vit, líkasum av sær sjálvum, hetta orðið — kommunisma, ofta meint í besta nútíðar — týðningi av orðinum — sum tað, at øll rættvisi er sligin í hel pluss milliðir av sakleysum monnum og kvinnum umframt frælsið hjá milliðunum, ið eftir líva sum trælir í paradísunum, annaðhvørt

SOSIALURIN

Útgevri:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Blaðstj.:
Villi Sørensen.
Box 76.

Prentsmíðjan 4 Høysbreyt
TELF 1820

tað er hjá Khrustjev ella Mao. — Ofta má sjálsagt verða rakt við síðuna av, tí henda kommunisma man bera av øllum í søgini. Miðeldin av nýggjum og meira til.

Fyrigeivið mæ. Kommunisma kundi jú eisini definierast á aðrar mátar. Vit kundu gott havt byrjað í Jerusaleim, har hin sanna (og fyrsta?) kommunisman varð roynd á sinni, tó at eisini har kom svikur í, tá Ananias og Safira so tigandi stungu nakrar krónur í egnan luma.....

Men nú má lata alt uttanumtos fara og koma til tingini, sjálvt um tað hevur litið og einki uppá seg, og vildi siga, og sum sjálsagt einki hevur við boðlamikla Stalin-kommunismu at gera, um so hevur verið hugsað.

Tað eru bara nøkur heiti fá, skikkjulig orð til nevndina í Starvsmannafelagnum, sum eg altoi ikki haldi hevur brúkt fult góðan demokratiskan sið í verkfalls-strategii sínum, og skal eisini vera hin seinasti, at gera hesar menn uppi kommunistar, sum stýra felagnum, hvørki av einum ella øðrum slag. Men hóast alt kann ikki gerast við, at atburðurin ikki kann takast fyrri nóg góða vóru.

So ella so — limirnir í einum felag, sum ger verkfall, plaga at verða tiknir við uppá ráð; men nevnd Starvsmannafelagsins, sum hevði fingið mandat frá limunum at gera verkfall — heilar tveir mánaðir frammanundan arbeissteðginum — gjordi hetta ikki....

Um verkfallið átti at verið ella ikki, er ilt at sga. Ein slíkur spurningur kundi eisini verið líka væl loystur uttan verkfall. Men vinnuð var einki, ikki eitt einasta oyra. Tað er bert at siga, at fáa ikki hinar lægstu — og niðarlönirnar — ábøtur, fer fólk skjótt ikki longur at tíma at arbeida hjá tí almenna.

Og nú endiliga einaferð boðar Starvsmannafelagið aftur til fundar. Tað sær út, sum eldur er í luftini, ikki lukkuligt, sum tað nú hevur ein skund.

Sunnudagin um kl. 5 er tað, at nevnd in kunnger fund at verða sama kvöldið kl. 8. Teir limir, sum bógva uttanfyrir Havnina og teir, sum um vikuskiftið vóru farnir at ferðast (var eg ein teirra), høvdu ongan møguleika at mæta til fundin. Sjálvt teimum, sum bógva á staðnum, var hetta alt ov stuttur varningur. — Eitt slag av sabotasju.

Hesin fundur var altoo — eftirstum lög og rættur skuldi verið til her — beinanvegin ólógur, sum og rokni við, teir flestu vilja halda.

Hvat fór fram á hesum fundi? Ja, — tað er nú ikki so gott at siga, tí eg hoyrdi einki um nakran fund fyrr enn dagin eftir, og læt meg siga, at viðtikið hevði verið at gera nýtt verkfall.....

B.S.

GROT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypi skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantorið.

Grót og skervur megu verða goldin fyrst, áðrenn tey verða heimað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heinta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyrri kommununa.

FROÐBIAR SÓKNAR KOMMUNA